

בחינות בדיני ישראל
בחינה בשפה העברית
אוגוסט 2009

משך הבחינה: 3 שעות

**מוותר לה שתמש בבחינה במילון עברי-לועזי, לועזי-עברי (כולל תרגומית, מילונית) בלבד.
אין לה שתמש בכל חומר אחר.**

במבחן זה אין בחירה ויש לענות על כל השאלות. במבחן זה 3 חלקים: חלק א' (50%), חלק ב' (30%) וחלק ג' (20%).

חלק א'-50%

נא לעיין בקטע הבא (הכולל קטעים נבחרים ומעובדים מתוך פסק הדין בת.פ. 2815/06) ונא לענות על השאלות שתבאנה לאחריו. אין להעתיק את התשובה מהקטע- יש להסביר את שנכתב בקטע: נא לענות על השאלות הבאות בקיצור ובלי להעתיק את התשובה מהטקסט :

כנגד הנאשמים, עובדי מחלקת תברואה ומים של המועצה האזורית מטה בנימין, הוגש כתב אישום המייחס להם, בשלושה אישומים נפרדים, עבירות שעניינן פגיעה והתעללות בבעלי חיים. באישום הראשון נטען, כי הנאשם ירה בכלב והרגו. באישום השני נטען, כי הנאשמים השתתפו במבצע לכידת חתולי רחוב ותוך כדי כך כלאו חתולים בכלובים קטנים, ללא אוכל ושתייה ובתנאי תברואה ירודים. באישום השלישי נטען, כי הנאשם לקח חלק במבצע להמתת כלבים משוטטים ותוך כדי כך, שכח לאסוף פיתיונות מורעלים שהניח בקרבת בתי מגורים וגרם לסיכון חיי אדם ולמותו של כלב בית. יצוין, כי הפרשה נחשפה בתחקיר של תכנית הטלביזיה "כולבוטק".

ביהמ"ש קבע כי על מנת שתתגבש עבירה של התעללות בבעל חיים, יש לבחון את סבלה של החיה מהמעשים שנעשו, את היסוד הנפשי הנלווה למעשים אלו וכי קיים חוסר צידוק למעשה האכזרי; במקרה דנן, המתת בעל חיים ע"י ירייה ממוקדת בו מכוח סמכות שבדין, אינה מהווה עבירה; עם זאת, כליאת חתולי רחוב ללא מזון ושתייה ובתנאים תברואתיים ירודים, מהווה עבירה על חוק צער בעלי חיים; לעניין פקח ששכח לאסוף פיתיונות רעילים ממקום פיזורם, נקבע, כי עבר על סעי' 338 לחוק העונשין בכך שסיכן חיי אדם ובעלי חיים.

בית המשפט קבע:

סעיף 2(א) לחוק צער בעלי חיים קובע כי אין לענות, להתאכזר ולהתעלל בבעל חיים. בענייננו, יש לענות על השאלה מהי התנהגות המהווה התעללות בבעל חיים. בפסיקה נקבע, כי גורם עיקרי המשותף לשלושת המעשים הרעים המנויים בחוק, הוא סבלה של החיה מן המעשים הנעשים בגופה.

הגורם השני מצוי ביסוד הנפשי המלווה את מעשי העינוי, האכזריות וההתעללות ודי שמתקיימת מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה. הגורם השלישי נעוץ בחסר צידוק למעשה האכזרי.

לעניין האישום הראשון, אין המדובר כלל במעשה של עינוי בעל חיים או התעללות בו, כי אם במעשה שמהותו ותכליתו בהמתת בעל חיים. הפסיקה לא התייחסה במישורין לשאלה האם קיים איסור פלילי על המתת בעל חיים מכוח סעיף 2 לחוק צער בעלי חיים, ושאלה זו עודנה בספק. יתרה מכך, לנאשם עומדת הגנת צידוק מכוח סעיף 34 לחוק העונשין וזאת מן הטעם שמוסמך היה לירות בכלב על פי דין. לאור האמור לעיל, יש לזכות את הנאשם מן העבירות באישום זה.

לעניין האישום השני, יש לבחון האם גרמה התנהגותם של הנאשמים סבל לחתולים. מהראיות עולה, כי במשך שלוש יממות נמנעו הנאשמים מלספק לחתולים מזון ושתייה והניחו את הכלובים זה על גבי זה באופן שאינו מונע את מעבר הפרשות בין הכלובים. על פי חוות דעת וטרנירית, התנאים בהם הוחזקו החתולים הסבו להם סבל וכאב במידה העולה על המותר, באופן שמהווה התאכזרות ועינוי כלפי החתולים ולכן, יש להרשיע את הנאשמים בעבירה על סעיף 2(א) לחוק צער בעלי חיים.

לעניין האישום השלישי, מחומר הראיות עולה המסקנה לפיה הנאשם לא אסף את פיתיונות הרעל בגמר מבצע הרעלה, כפי שנדרש ממנו לפי הוראות השירותים הווטרנריים. בכך יש כדי למלא אחר דרישת סעיף 338(א)(9) לחוק העונשין. ההתנהגות האסורה לפי סעיף זה מאופיינת בסטייה מרמת הזהירות הסבירה במידה ובאופן היוצרים סיכון לחיי אדם ולשלמות גופו וזאת בדרך של שימוש בחומר רעיל, החזקתו או הפקדתו. כמו כן, יש להרשיע את הנאשם בעבירה של היזק לבעל חיים לפי סעיף 451 לחוק העונשין וזאת מאחר והיה מודע לאפשרות של נטילת הרעל בידי בעל חיים שנמצא בבעלות אדם והיה אדיש ביחס לאפשרות של גרימת תוצאה קטלנית לאותו בעל חיים.

נא לענות על השאלות הבאות:

1. מה היו העובדות שהוזכרו בכל אחד מהאישומים שהוגשו כנגד הנאשמים?
2. איזה מהמעשים המיוחסים לנאשמים אינו מהווה עבירה?
3. מדוע קבעה השופטת שהנאשמים אשמים באישום השני?
4. מדוע קבעה השופטת שהנאשמים אשמים באישום השלישי?
5. מה דעתך על התוצאה שאליה הגיע בית המשפט? האם המעשים שתוארו בפסק הדין הם עבירות?

חלק ב' - 30%**הסבר את המילים הבאות:**

- א. כתב אישום?
 ב. מה ההבדל בין החלטה לפסק דין?
 ג. מה ההבדל בין הכרעת דין וגזר דין?
 ד. מה ההבדל בין חוק יסוד לחוק רגיל?
 ה. מה ההבדל בין חוק לתקנה?

חלק ג' - 20%**נא להכין חוזה שכירות (שיכלול 10 סעיפים)**

- א. ראובן (המשכיר), שמעון (השוכר).
 ב. הדירה המושכרת היא בת 2 חדרים ברחוב יפו 35 בירושלים.
 ג. משך השכירות שנה מיום 1.1.08 ועד יום 31.12.08.
 ד. התשלום הוא כל 6 חודשים מראש.
 ה. דמי השכירות החודשיים הם 1000 ₪ לחודש.
 ו. יש אופציה להאריך את השכירות.

ב ה צ ל ח ה

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני עונשין ודיון פלילי
מועד אוגוסט 2009

משך הבחינה: 3 שעות

יש לענות על כל השאלות.

שאלה מס' 1 (50 נקודות)

ענה בקצרה (עד 10 שורות לכל שאלה) על עשר השאלות הבאות:

- א. ראובן עבר עבירה פלילית ב-1.1.2004. העונש המקסימאלי בעת שראובן עבר את העבירה היה שנת מאסר. ב-1.6.04 תוקן החוק והעונש המקסימאלי שנקבע לעבירה הוא שנתיים מאסר. משפטו של ראובן החל ב-1.1.2005. ראובן מתייעץ עימך לאיזה עונש הוא צפוי, אם יורשע בדין?
- ב. האם תאגיד נושא באחריות פלילית?
- ג. מה ההבדל בין מעשה "הכנה" ל"ניסיון"?
- ד. ד"ר ראובן היפנט את שמעון והורה לו לבצע עבירת גניבה. בעת ששמעון היה במצב של היפנוזה הוא עבר עבירת גניבה. האם לראובן יש אחריות כלשהי למעשה הגניבה של שמעון.
- ה. ראובן עבר עבירת תקיפה. בעת משפטו טען ראובן שהוא לא התכוון לתקוף ושהוא ביצע את התקיפה בהיותו במצב של שכרות. במידה שיצליח ראובן להוכיח שהוא היה במצב של שכרות בעת ביצוע העבירה, האם יזוכה בדינו?
- ו. מהי טענת "אליבי", מתי יש לטעון אותה במשפט ובאיזה שלב של המשפט היא נדונה?
- ז. מה ההבדל בין "יעיכובי" ל"מעצרי"?
- ח. יעקב ולאה הם נשואים. יום אחד ראתה לאה את יעקב מבצע עבירת גניבה ביחד עם חברו יצחק. האם לאה יכולה להעיד כנגד יעקב או כנגד יצחק?
- ט. ראובן נחקר במשטרה בחשד לרצח. הוא ישן שעות ספורות במשך שבוע ימים ובעת חקירתו הודה בביצוע עבירת הרצח. האם ניתן להשתמש בהודאת הנאשם במשטרה כראיה לביצוע עבירת הרצח?
- י. במשפטו של ראובן מסתמכת המאשימה על ראיה חסויה. המאשימה המציאה לבית המשפט תעודה החתומה על ידי שר הביטחון שלפיה הראיה חסויה. אם הינך משמש כסניגורו של הנאשם, כיצד תנסה לפעול כדי לבטל את החיסיון?

שאלה מס' 2 (10 נקודות)

מהן האפשרויות העומדות בפני בית-המשפט אשר קבע כי נאשם מולו אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה נפש?

שאלה מס' 3 (10 נקודות)

באילו מקרים המופיעים בחוק ניתן לערער במסגרת דיון פלילי, לסוגיו השונים, על החלטת ביניים באופן עצמאי, שלא במסגרת הערעור על פסק-הדין?

שאלה מס' 4 (10 נקודות)

המאשימה (התביעה) מעידה עד מטעמה וזה מסרב להשיב לשאלות. כיצד יכולה המאשימה (התביעה) לפעול, ומהן המשמעויות הראייתיות?

שאלה מס' 5 (10 נקודות)

אוהד וסלאח נאשמים בכתב אישום משותף בביצוע שוד יחדיו.
א. עם תחילת משפטם הודה סלאח בביצוע העבירה. מתי יגזור בית-המשפט את דינו של סלאח? האם תשנה תשובתך במידה והתובע יבקש להעידו כנגד אוהד?
ב. בהנחה ששני הנאשמים אינם מודים בביצוע העבירה ומשפטם של השניים מתנהל, מה יהיה סדר חקירת העדים במשפט ובאיזה אופן ייחקרו?

שאלה מס' 6 (10 נקודות)

א. האם רשאי שופט להרשיע אדם בעבירת מין כלפי קטין על סמך עדות הקטין בפני חוקר ילדים בלבד?
ב. האם ניתן לבסס הרשעה בעבירת מין כלפי קטין על סמך עדות הקטין בפני חוקר ילדים בתוספת הימנעות הנאשם מלהעיד?

ב ה צ ל ח ה ! ! !

לשכת עורכי הדין
בחינה בדיני קניין
אוגוסט 2009

משך הבחינה: 3 שעות
ניתן להשתמש בספרי חוק בלבד.
נא לענות על כל 5 השאלות הבאות. על כל תשובה נכונה ומלאה יינתנו 20 נקודות.
אין להעתיק סעיפי חוק.
בתשובתך עליך להתייחס לעובדות שבכל שאלה ושאלה.

שאלה 1

השווה בין מקרקעין למיטלטלין (יש להתייחס ל-5 פרמטרים).

שאלה 2

נא לענות על השאלות הבאות (מבלי להעתיק סעיפי חוק):

מה תפקידו וסמכויותיו של המפקח על בתים משותפים. מה הנושאים שבהם הוא דן באופן ייחודי, באלו נושאים יש לו סמכות מקבילה, מי יכול להגיש תביעה בפניו ולהיכן מערערים על החלטותיו?

שאלה 3

מה המאפיינים של עיסקה במקרקעין (הבא 3 דוגמאות לעיסקה כזו).

שאלה 4

נא לדון בקצרה בנושאים הבאים. יש להביא דוגמא לגבי כל נושא (אין להעתיק סעיפי חוק):

- א. השווה בין סמכויות האסיפה הכללית בבית משותף לסמכויות הנציגות של בית משותף (יש להתייחס ל-3 נושאים).
- ב. מה ההבדל בין זכות מוסרית לזכות יוצרים (יש להתייחס ל-3 נושאים)?
- ג. אם עובד המציא אמצאה תוך כדי ועקב עבודתו. מי יהיה בעל האמצאה?
- ד. השווה בין עיסקאות נוגדות במקרקעין ומיטלטלין

שאלה 4

הגדר את המושגים הבאים (מבלי להעתיק סעיפי חוק). יש להביא דוגמא.

- א. המצאת שירות
- ב. רישיון כפייה
- ג. זיקת הנאה.
- ד. משכנתא

שאלה 5

הינך מתבקש לייעץ בנושאים הבאים (יש לציין על מה הסתמכת אך אין להעתיק סעיפי חוק):

- א. ראובן מצא טבעת יקרה בחדר האוכל במלון אמבסדור . כיצד עליו לפעול באופן חוקי?
- ב. ראובן מכר את אופניו לשמעון ביום 1.1.08. שמעון שילם לראובן את כל סכום האופניים אך לא קיבל את החזקה בהם . ראובן מכר את אותם אופניים ללוי ביום 1.3.08. מי יקבל את האופניים שמעון או לוי?
- ג. ראובן לקח הלוואה מבנק שאותה התחייב להחזיר לאחר 5 שנים. הבנק הטיל משכנתא על ביתו של ראובן. ראובן מבקש להחזיר את החוב לפני הזמן (כבר בשנה השלישית) אך הבנק מסרב לקבל את הכסף לפני הזמן. מה ניתן לייעץ לראובן?

ב ה צ ל ח ה

לשכת עורכי הדין
בחינה בסדר הדין האזרחי ואתיקה מקצועית
אוגוסט 2009

משך הבחינה: 3 שעות
ניתן להשתמש בספרי חוק בלבד.

נא להשיב על כל השאלות. על כל תשובה מלאה ונכונה יינתנו 20 נקודות.
אין להעתיק סעיפי חוק.

שאלה 1

א. ראובן גר בירושלים ושמעון גר בתל אביב. לשמעון יש דירה בחיפה. ראובן ערך עם שמעון חוזה (החוזה נחתם בביתו של שמעון בתל אביב) לפיו קנה ראובן את דירת שמעון הנמצאת בחיפה. לפי החוזה הדירה נקנתה ב-5 תשלומים. ראובן קיים את החוזה ושילם את כל 5 התשלומים, אך שמעון לא מסר לראובן את החזקה בדירה ובמקום זאת, במרמה, הוא מכר את הדירה שבחיפה ללוי. ראובן מתייעץ עימך לאיזה בית משפט ובאיזו עיר יגיש ראובן את התביעה?

ב. האם הייתה משתנה תשובתך אם בחוזה היה סעיף שלפיו "כל סכסוך בקשר לחוזה זה יתברר בבתי המשפט המוסמכים בבאר שבע"?

שאלה 2

נא להסביר את המושגים הבאים תוך הבאת דוגמא:

- א. תביעה אזרחית נגררת להרשעה בפלילים
- ב. פסול דין.
- ג. עיקול זמני.
- ד. טען ביניים.
- ה. הודעת צד ג'.

שאלה 3

הסבר את הנושאים הבאים תוך הבאת דוגמא

- א. ההבדל בין גישור ובוררות (3 הבדלים לפחות).
- ב. ההבדל בין החלטה ופסק דין.
- ג. ההבדל בין מחיקה על הסף ודחייה על הסף.
- ד. סדר דין מקוצר וסדר דין מהיר

שאלה 4

ראובן הוא עורך דין. הוא מתייעץ איתך באשר למספר נושאים (בקשר לכל תשובה יש לציין על איזה חיקוק ואיזה סעיף הסתמכת):

- א. ראובן מייצג את שמעון בקשר לחוזה שהוא עושה עם לוי. האם הוא יכול לדרוש כשכר טירחה אחוז או כמה אחוזים מהשווי של העסקה?
- ב. ראובן הוא מנהל עיזבון. בעיזבון יש כספים ודירה. ליורשים אין כסף כדי לשלם לו את שכר טירחתו. האם במקום שכר טירחה יכול ראובן להתגורר חינם בדירה שהיא חלק מהעיזבון?
- ג. כנגד שמעון הוגש כתב אישום על גניבה. שמעון פונה אל ראובן ומבקש שראובן ייצג אותו במשפט הפלילי. ראובן מתייעץ איתך אם הוא יכול לסרב לייצג את שמעון?
- ד. ראובן מייצג את שמעון במשפט. בשלב מסויים מבקש ראובן להתפטר מייצוגו של שמעון האם הדבר אפשרי?

שאלה 5

נא לנסח כתב תביעה לפי העובדות המופיעות בשאלה מס' 1 שיכלול 10 סעיפים בלבד.

ב ה צ ל ח ה

לשכת עורכי – הדין בישראל

בחינות בדיני מדינת ישראל

דיני חוקה ומנהל

אוגוסט 2009

משך הבחינה 3 שעות

ענו על 4 מתוך 5 השאלות הבאות:

יש להזכיר סעיפי חוק רלוונטים.

שאלה מס' 1

לפי סעיף 33א(ג) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985 (להלן: חוק יסודות התקציב או החוק) מגיש הממונה על השכר במשק לכנסת, מדי שנה, "דין וחשבון על הוצאות השכר של גופים ציבוריים".

בדין וחשבון האמור נכלל פרק שכותרתו "דו"ח על חריגות לכאורה בשכר" (להלן: דוח החריגות). בדוח החריגות נדרש הממונה לפרט את רשימת הגופים הציבוריים "שבהם רמת השכר או השכר המשולם לבעל תפקיד או לעובד מסוים, חורגים באופן מהותי מן הנדרש לפי סעיף 29(א), תוך פירוט תנאי השכר של אותו בעל תפקיד או עובד" (סעיף 33א(ג)(4) לחוק יסודות התקציב).

יודגש כי החריגה המדווחת בדוח החריגות הינה חריגה לכאורית בלבד, ומסקנה סופית בדבר קיומה של חריגה, כמו גם נקיטה בצעדים אופרטיביים בהתייחס אליה, מחייבות נקיטה בהליכים נוספים.

עליכם לדון, ביושבכם כשופטי בג"ץ, בעתירה המבקשת לחשוף במסגרת הדו"ח על החריגות לכאורה בשכר, את שמותיהם של מקבלי אותו שכר חורג לכאורה.

דונו בטענות העותרת ובטענות המשיבים.

מה תהיה הכרעתכם?

שאלה מס' 2

באה אליכם ליעוץ אשה הסובלת מנכות כתוצאה משיתוק מוחין. האשה מעוניינת להבחן בבחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין באופן שהבחינה תפוצל למספר מועדים ובכל מועד היא תבחן בנושא אחר.

בקשה זו היא מחמת מצבה, שכן תהליך הלמידה שלה הוא ארוך וקשה, והיא מתקשה לשון ולזכור לאורך זמן חומר לימוד במספר נושאים בת אחת, ואינה יכולה לעמוד בבחינה במתכונתה הנוכחית, בה נדרשים הנבחנים להשיב לשאלות במגוון נושאים.

לאן תפנו?

מה יהיו טענותיכם?

מה תהינה טענות לשכת עורכי הדין?

שאלה מס' 3

כשופטים בבג"ץ, הגיעה אליכם עתירה נוספת. הפעם העותרת הנה חברה, ספקית גדולה לספרים בשפה הערבית, המיועדים למוסדות הלימוד והחינוך בישראל. המדובר בספרים אשר מוצאים לאור במדינות ערב השונות ומיובאים על ידי העותרת מירדן וממצרים בהתאם לרשיונות ליבוא ספרים.

במוקד העתירה למתן צו על תנאי עומדת החלטתם של שר האוצר ושר התעשייה והמסחר שלא לחדש את רשיונה לייבוא ספרים אשר יוצרו בארץ אויב, זאת אף באם נרכשו בארץ אחרת.

שתי הערות חשובות:

1. שר האוצר הגדיר את המדינה שבה יוצרו הספרים כ"ארץ אויב" לפני כשנה, לא בגלל שאכן מדובר באויב, אלא בגלל משבר ביחסי החוץ של ישראל עם אותה מדינה.

2. העותרת התעלמה מן העובדה שלא חודש רשיונה, והמשיכה לייבא הספרים. כשנה לאחר מכן הוחרמו הספרים שייבאה, והיא פנתה לבג"ץ.

מה יהיו טענות העותרת?

מה יהיו טענות המשיבים?

כיצד תכריעו?

שאלה מס' 4

סמכותו של הנשיא לקצוב את עונשם של אסירי-עולם מעוגנת בסעיף 11(ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה אשר זו לשונו:

11. תפקידים וסמכויות	(א) ... (ב) לנשיא המדינה נתונה הסמכות לחון עבריינים ולהקל בעונשים על ידי הפחתתם או המרתם. (ג) ...
----------------------	---

סמכות החנינה וההקלה בעונש (להלן גם בשם הקיבוצי: "חנינה") היא העיקרית, וכמעט היחידה, שבהפעלתה מוקנים לנשיא המדינה שיקול-דעת ומרחב הכרעה עצמאי. אולם סעיף 12 לחוק-היסוד קובע:

12. חתימת קיום	חתימתו של נשיא המדינה על מסמך רשמי טעונה חתימת קיום של ראש הממשלה או של שר אחר שהחליטה עליו הממשלה (...)
----------------	--

אתם מכהנים כשר משפטים, שבין תפקידיו אותה חתימת קיום על חתימת נשיא המדינה על מסמכים רשמיים. במסגרת זאת הובאה אליכם החלטת הנשיא להקל בעונשו של אדם שהורשע ברצח ולהפחית בשנים רבות את המאסר הממושך אותו הוא מרצה.

מאחר שאתם יודעים כי המלצת היועצת המשפטית לענייני חנינות היתה שלא לתת חנינה אדם זה, אתם מסרבים לחתום על מסמך הנשיא חתימת קיום.

האסיר עותר נגד החלטתכם.

מה יהיו טענותיו?

מה יהיו טענותיכם?

האם תשתנה תשובתכם אם החלטת הנשיא לחון את האסיר תינתן בעל פה ולא בכתב?

שאלה מס' 5

מהי תורת הבטלות היחסית. כיצד יכול בית המשפט להשתמש בה? בתשובתכם הביאו דוגמא.

ב ה צ ל ח ה !

לשכת עורכי – הדין בישראל

בחינות בדיני מדינת ישראל

דיני חיובים ועבודה

אוגוסט 2009

משך הבחינה : 3 שעות

נא לענות על 4 מתוך 5 השאלות שלפניך.

בכל תשובה יש להסתמך על סעיפי חוק, ולהסביר את הרלבנטיות שלהם לאירועים המתוארים בשאלה.

שאלה מס' 1

אבנר ויעל מתגוררים בחיפה על הכרמל, ובדירה לידם מתגוררת זהבה, שהינה אשה ערירית. בעת האחרונה נפגע זכרונה של זהבה, ולעיתים קרובות היא יוצאת מביתה, ואינה מוצאת את הדרך חזרה, היא משאירה את הגז דולק וכד'. אבנר ויעל עוזרים לזהבה, יעל מביאה לביתה מצרכים, אבנר משלם עבורה את חשבונות החשמל ועוד. כאות תודה על העזרה, נתנה זהבה ליעל תכשיטים יקרי ערך שזהבה קיבלה בירושה מאמה, והם עוברים במשפחה מדור לדור. שווי התכשיטים, על פי הערכת שמאי ישנה, הינו כ-\$300,000, מתוך רצון לעודד את בני הזוג להמשיך לסייע לה. זמן קצר לאחר מכן מכרו בני הזוג את דירתם ועברו להתגורר בעיר אחרת. אסתר, נכדתה של זהבה, ביקשה, באחד מביקוריה, לראות את התכשיטים, ואז סיפרה לה זהבה כי נתנה אותם לשכנים. לאחר מאמצים רבים הצליחה אסתר לאתר את אבנר ויעל, ודרשה מהם להחזיר את התכשיטים, אך הם סירבו.

אסתר פונה אליך ליעוץ, מה תייעץ/צי לוי?

שאלה מס' 2

חנה קנתה דירה חדשה, ורצתה לרהט אותה ברהיטים עתיקים מאנגליה. לאחר שכיתתה רגליה לא מעט בחנויות לממכר עתיקות ברחבי תל אביב, היא מצאה מזנון שמצא חן בעיניה בחנות לממכר עתיקות בפאתי תל אביב. בעל החנות, שלמה, אמר לה שמדובר במזנון מן המאה ה-18, שהיה שייך לאחד מבני משפחת המלוכה באנגליה, ומחירו 150,000 ₪. חנה התלבטה אם כדאי להשקיע סכום כסף כה גדול במזנון, אולם לאחר שהתייעצה עם חברתה שמעונה, שהיא מומחית לעתיקות, וזו אמרה לה כי על פי בדיקות שערכה, מדובר אכן במזנון עתיק, החליטה חנה לקנות את המזנון היקר. לאחר כשנה, כאשר ניקתה את המזנון, גילתה חנה מתחת לאחד המדפים במזנון מדבקה ובה כתוב שהמזנון יוצר בנגריה בעכו בשנת 2001. חנה פנתה לשלמה, אך הוא דחה כל דרישה וטענה שלה בגסות רבה. דונו בטענותיהם של כל הצדדים המעורבים בעסקה.

שאלה מס' 3

משה התקבל לעבוד בחברת היי-טק כמתכנת. הוא עבד בחברה במשך 4 שנים. יום אחד התברר לבעלים של החברה, עמרם, כי משה מגיע למשרדי החברה בשבת בבוקר, והוא משתמש במחשבי החברה לביצוע עבודות פרטיות שונות. עמרם כעס על כך מאד, בין היתר גם משום שהינו שומר מסורת, ואינו רוצה כי תתבצע במשרד עבודה בשבת. עמרם שלח למשה מכתב אזהרה, ובו ציין כי אם הדבר יקרה שוב – משה יפוטר. משה הבטיח כי לא יעשה זאת שוב. כעבור כחודש, כאשר הגיע עמרם למשרד בשבת בבוקר כדי לקחת ספר ששכח, פגש שם את משה, שקוע בביצוע עבודה פרטית. עמרם כעס מאד, הוא גער במשה, צעק עליו, והודיע לו כי הוא מפוטר על אתר, וכי אם לא יפנה את המקום מיד יקרא למשטרה. משה היה נסער מאד, ובלכתו לעבר מכוניתו, נתקל בעמוד חשמל, נחבל בראשו ולקה בזעזוע מוח. לאחר שהחלים פנה אליך ליעוץ. מה תיעוץ/צי לו? מה יהיו טענות ההגנה של עמרם.

שאלה מס' 4

ענת הינה עורכת דין, והיא עובדת בפרקליטות בתל אביב. באחד מימי הקיץ יצאה ענת לביילוי בתל אביב. כאשר פתחה את דלת רכבה, מעדה ענת בשל בור קטן שהיה בכביש. ענת נפלה על דלת המכונית, שברה את אפה, ונגרמו לה חתכים בפנים. ענת נאלצה לעבור ניתוחים פלסטיים כדי לשפר את צורת האף, ולטשטש את הצלקות. א. ענת פונה אליך ליעוץ, ומבקשת לדעת מי יפצה אותה על ההוצאות הרבות שנרגמו לה בשל הפציעה. ב. האם תשובתך תשתנה אם יתברר כי באותו ערב נעלה ענת נעליים בעלות עקבים מאד גבוהים ודקים, וכי אין זו הפעם הראשונה שהיא מועדת ונופלת בגלל נעליים אלה.

שאלה מס' 5

דפנה החלה לעבוד בחנות בגדים יוקרתית, המתמקדת בבגדי מעצבים ידועי שם, ב-1.12.2005. שעות עבודתה היו כדלקמן: בכל יום מ-00:09 עד 19:00, ובימי שישי מ-00:08 עד 14:00. לאחר כחודשיים הודיעה בעלת החנות, אפרת, לדפנה כי היא מאד מרוצה מעבודתה, וכי מעתה תהיה דפנה אחראית על החנות, ושתי המוכרות האחרות יהיו כפופות לה. שעות עבודתה יישארו כפי שהיה קודם. בחופשת הקיץ ביקשה דפנה חופשה בת שלושה שבועות, כדי להיות עם ילדיה. ב-15.9.2006 הודיעה אפרת לדפנה בעל פה כי עבודתה בחנות תופסק בעוד שבועיים. דפנה נדהמה מן ההודעה המפתיעה, ושאלה מה הסיבה לכך. אפרת השיבה לה כי אמהות העסוקות עם ילדיהן אינן יכולות למלא את תפקידן כראוי. דונו בזכויותיה של דפנה, ובטענותיה של אפרת ביחס אליהן.

ב ה צ ל ח ה !

לשכת עורכי-הדין בישראל

בחירות בדיני מדינת ישראל

דיני מסחר א

אוגוסט 2009

משך הבחינה – 3 שעות

ניתן להשתמש בספרי חוק בלבד.

נא להשיב על כל 9 השאלות:

שאלה 1 (15 נקודות)

נעה היא בעלת 10% ממניותיה של חברה פרטית. ב-1.6.09 קיבלה נעה הזמנה לאסיפה הכללית השנתית של החברה, בה נכתב כדלקמן:

”הנך מוזמנת לאסיפה הכללית השנתית של החברה שתתקיים ביום 1.8.2009, בשעה 17:00, בבית ציוני אמריקה בתל-אביב. סדר היום: אישור הדוח הכספי; בחירת דירקטורים; תיקוני תקנון; שונות.”

נעה סבורה כי נפלו פגמים בהזמנה – מה דעתכם?

שאלה 2 (10 נקודות)

בהמשך לשאלה הקודמת, ובהנחה שכל הפגמים בהזמנה תוקנו:

נעה הגיע לאסיפה הכללית המועד שנקבע בהזמנה. עם הגעתה מצאה במקום רק את נטע, בעלת מניות נוספת, המחזיקה 5% ממניות החברה. נעה ונטע החליטו לקיים את האסיפה הכללית, אישרו את הדוח הכספי, בחרו את עצמן לדירקטוריות בחברה, והחליטו שלא לתקן את התקנון.

האם נעה ונטע פעלו כדין?

שאלה 3 (15 נקודות)

חברת דיני מסחר א' בע"מ היא חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בישראל. כנגד החברה הוגשה תביעה בסך מיליארד ₪ בגין גניבת זכויות יוצרים. הסיכון בתביעה גדול ופרסומה ישפיע על מחיר ניירות הערך של החברה.

יוסי, דירקטור בחברה, פונה ליאיר, היועץ המשפטי שלה, ושואל כיצד לפרסם את דבר התביעה לציבור. יאיר משיב לו כך: ”החברה אינה צריכה לנקוט כל פעולה בשלב זה, שכן התובעים כבר יפרסמו את התביעה. נכלול את התביעה בדוח התקופתי שנגיש לרשות לניירות ערך בעוד חודשי”.

א) אנא חוו דעתכם על תשובתו של יאיר.

ב) מהן סמכויות הרשות לניירות ערך והבורסה לניירות ערך במקרה שכזה?

שאלה 4 (10 נקודות)

מל ומישל, שתי אחיות, ירשו במשותף מהוריהן שלוש דירות אותן הן משכירות. עו"ד קלוד שפגש בהן אמר להן כי כיוון שהן מחזיקות בדירות במשותף ומתחלקות בהכנסות שכר הדירה, מדובר בשותפות המנהלת עסק לצורכי רווח, וחובה עליהן לרשום שותפות זו. קלוד אף הציע את שירותיו הטובים לרישום השותפות.

האם קלווד צודק?

שאלה 5 (10 נקודות)

מוטי, ארז וערן הם שותפים במשרד עורכי דין המתמחה בדיני מקרקעין. במקביל מקיים מוטי משרד עצמאי נפרד, המתמחה במיסוי מקרקעין.

האם מוטי פועל כדין? מהן החובות החלות עליו במקרה שכזה?

שאלה 6 (10 נקודות)

ישראל חולה במחלה קשה וזקוק לטיפול רפואי דחוף העולה כסף רב. חבריו ומשפחתו מבקשים לגייס כסף מן הציבור. ב-1.7.2009 הגישו חבריו בקשה כדין לרישומה של עמותה בשם "החברים של ישראל" שמטרתה גיוס כספים להצלת חייו של ישראל. ב-1.8.2009 קיבלו המייסדים מן הרשם את התשובה הבאה: "מאשרים קבלת פנייתכם. עקב העומס הרב המוטל בימים על הרשם יארך תהליך בדיקת הטפסים כחודשיים. מודים לכם על הסבלנות".

מהן האפשרויות החוקיות העומדות בפני ישראל וחבריו?

שאלה 7 (10 נקודות)

בהמשך לשאלה הקודמת:

בעקבות התערבותכם נרשמה העמותה שמטרתה היחידה היא "גיוס כספים להצלתו של ישראל" ואף גויס כסף רב מן הציבור. לשמחתנו הרבה ישראל החלים, ובקופת העמותה נותר סכום כסף גדול. לאור זאת מתכנסים חמשת המייסדים ומחליטים לחלק את הסכום שנותר ביניהם, כפיצוי על הוצאותיהם ועל טרחתם הרבה.

האם המייסדים פעלו כדין?

שאלה 8 (10 נקודות)

ריפעת ונידאל הם אחים המשמשים כנאמנים במשותף לנכסיו של אביהם השוהה בבית-אבות. בין נכסיו של האב קיימת דירה המושכרת לדייר תמורת כסף. ב-1.8.2009 הודיע ריפעת לנידאל כי לדעתו הבורסה עומדת לזנק ולכן טובת האב מחייבת כי יימכרו את הדירה וישקיעו את הכסף במניות. נידאל מתנגד.

כיצד על האחים לנהוג?

שאלה 9 (10 נקודות)

אנא הגדירו ופרשו בקצרה שניים מתוך חמשת המושגים הבאים:

- א) סגולות הכשרה לחברים באגודה שיתופית
- ב) תעודת התאגדות של חברה
- ג) גוף מבקר בעמותה
- ד) רשות ניירות ערך
- ה) פדיון מניות באגודה שיתופית

בהצלחה !!

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני מסחר ב' + מסים
מועד אוגוסט 2009

משך הבחינה: 3 שעות.

לתשומת לב הנבחנים: יש להשיב על כל השאלות. לכל שאלה ניקוד זהה. יש להתחיל כל שאלה בדף נפרד.

חלק א'

1. לאחר השתתפות בתחרויות הטניס במסגרת אירועי המכביה כחבר משלחת ארצות הברית, החליט יעקב לשקול עלייה לישראל, ופנה אליך בשאלה הקשורה למס הכנסה: מי הוא "תושב חוץ" ומי הוא "תושב ישראל", ומה ההבדלים ביניהם על פי פקודת מס הכנסה? והאם יזכה להקלות באם יהפך לתושב ישראל?
2. שחר החליט לאחרונה למכור את דירת המגורים שלו. מאחר ואינו משפטן וזו הדירה הראשונה אותה הוא מוכר, החליט לפנות אליך בשאלה: על מה בדיוק ניתן לקבל פטור ממס שבח מקרקעין, והאם יזכה לפטור אוטומטית או שעליו לבקש זאת במפורש?
3. רבקה, פנסיונרית של משרד התחבורה, ירשה לאחרונה חנות בכיכר המדינה בתל אביב, והחליטה למכור את החנות לבוטיק שכן, אשר ביקש להגדיל (להרחיב) את שטח הבוטיק. רבקה הייתה במשך 30 שנה מזכירה בכירה במשרד התחבורה, ומעולם לא נרשמה כעוסק במע"מ. ידיד המשפחה שהוא עו"ד, אמר לה כי המכירה חייבת במע"מ, אך לא ידע להסביר מדוע. נשאלת על ידי רבקה מה היא "עסקה" ומה היא "עסקת אקראי" על פי חוק מע"מ, והאם העסקה חייבת במע"מ?

חלק ב'

1. אורית למדה עיצוב תכשיטים, ועם סיום לימודיה פתחה עסק עצמאי לעיצוב תכשיטים. לאחר כחמש שנות פעילות, אורית מצאה עצמה עם חובות בסכום של 1,000,000 ש"ח, וללא נכסים. מניתוח פעילויותיה שערך רואה חשבון, התברר כי ההפסדים נבעו מהוצאות התפעול הגבוהות של העסק מצד אחד, ובשל הירידה במכירות אשר נבעה כתוצאה מהמצב הכלכלי הקשה מצד שני. נשאלת על ידי אורית האם היא יכולה ליזום הליך של פשיטת רגל, ומה המשמעות של היותה במעמד של פושטת רגל?
2. יוסי וענת התחתנו לפני שלוש שנים, ועברו מיד לגור בדירה במרכז רעננה. לאחרונה נפרצה הדירה שלהם, ונגנבו ממנה פריטים שונים (מחשב נייד, פלאפון, טלביזיה וכו') בסכום של 15,000 ש"ח. לאחר הפריצה התברר כי מיד עם כניסתם לדירה, יוסי וענת ערכו כל אחד בנפרד (ומבלי שבת/בן הזוג ידע על כך) ביטוח נגד פריצות, בשתי חברות ביטוח שונות. כעת לאחר שהדירה נפרצה, נשאלת האם עליהם להגיש בקשה לקבלת תגמולי הביטוח משתי חברות הביטוח, ומהו סכום תגמולי הביטוח אשר הם זכאים לקבל?
3. דפנה רכשה שתי חולצות בחנות אופנה השייכת לרשת אופנה בינלאומית. כאשר הגיעה לביתה מצאה כי באחת החולצות קיים פגם, והחולצה השנייה הייתה אומנם ללא פגם אך לא מצאה חן בעיניה. לאור האמור, דפנה החליטה להחזיר את שתי החולצות לחנות. נשאלת האם היא זכאית להחזיר לחנות את שתי החולצות, ותוך כמה זמן?

בהצלחה !!!

לשכת עורכי הדין בישראל
בחינות בדיני מדינת ישראל
דיני משפחה וירושה
אוגוסט 2009

הנחיות:

1. משך הבחינה: שלוש (3) שעות.
2. יש לענות על חמש (5) שאלות מתוך שבע (7) השאלות
3. יש להסביר ולנמק כל אחת מהתשובות בליווי סעיפי החוק הרלבנטיים; תשובות קצרות וענייניות.
4. אין להעתיק "סתם" סעיפי חוק במקום הסבר ונימוקים.
5. השאלות מנוסחות בלשון זכר, אך הן מופנות לזכר ונקבה כאחד.

השאלות:

1. בית הדין הרבני חיפה נתן במסגרת תביעת גירושין, שהגישה לאה נגד יעקב, פסק דין לפיו חוייב יעקב לשלם מזונות ללא ולילדיו הקטינים ראובן, שמעון, ודינה בסך של 3000 ₪ בחודש.
  - א. לאה אינה מרוצה מהסכום שנפסק ע"י בית הדין הרבני. בנוסף לכך, יעקב מתחמק מתשלום הסכום שנפסק, ולאה פונה אליך ליתן לה עצה כיצד לפעול בעניינים הנ"ל.
  - ב. כל הצדדים הם תושבי ישראל, ולאה אינה עובדת.

עליך לענות על השאלות הבאות:

  - א. האם פתוחה דרך משפטית לבקש הגדלת סכום המזונות?
  - ב. כיצד יכולה לאה לפעול לגביית המזונות מיעקב?
  - ג. האם ניתן לגבות את המזונות שלא באמצעות הליך ישיר כנגד יעקב?
  - ד. בהנחה שלאה לא הצליחה לגבות את המזונות במישור מיעקב, אלא בדרך אחרת, מה הסעדים הנוספים העומדים כנגד יעקב?
2. יחזקאל תושב ישראל נפטר בירושלים ביום 1.5.09. המנוח השאיר אחריו את קרובי המשפחה הבאים: אישה – ציפורה, בן – יששכר ואח – יהושוע. יחזקאל לא השאיר צוואה.
  - א. כיצד יחולק עזבונו של יחזקאל (להלן: "העזבון") ומי מקרובי משפחתו הנ"ל יזכו לרשת אותו ובאיזה חלקים?
  - ב. כיצד יחולק העזבון ולמי אם הבן יששכר יסתלק מעזבונו לטובת דודו יהושוע?
  - ג. כיצד יחולק העזבון ולמי אם הבן יששכר יסתלק כללית מחלקו בעזבונו?
  - ד. מי הגוף המוסמך ליתן צו ירושה?
  - ה. בהנחה שהייתה ליחזקאל ידועה בציבור, האם יש לה מעמד בירושה?
3. בתביעת גירושין שהגישה שושנה נגד בעלה אבשלום (שניהם יהודים תושבי ישראל) פסק בית הדין הרבני כי מצווה ששושנה ואבשלום התגרשו. אבשלום מסרב למלא אחר פסק הדין.
  - א. מה תיעץ לשושנה לעשות נגד אבשלום במגמה שימלא אחר פסק הדין?
  - ב. מה תיעץ לאבשלום לעשות נגד שושנה במקרה שיתהפכו העמדות של הצדדים ודווקא אבשלום מוכן למלא אחר פסק הדין, ואילו שושנה מסרבת לכך?
  - ג. האם יש הבדל בהליכים שצריך לנקוט נגד הבעל (אבשלום) ונגד האישה (שושנה) למילוי פסק הדין?

4. תומר עומד להשתחרר מהצבא, ויש לו חברה, נועה, שהיא בת 17 והם מתכננים לטייל כשנה בעולם, בתום שירותו הצבאי של תומר. עוד לפני התחילו לממש את תוכניתם, הם גילו כי נועה נכנסה להריון. השניים המתנגדים להפלה, מחליטים כי הם צעירים מידי כדי להתחתן ולגדל את הילד, והם מבקשים למסור את התינוק לאימוץ.

למעשה בתם של תומר ונועה נמסרה לאימוץ וניתן צו אימוץ לטובת ההורים המאמצים.

לאחר שחזרו מהטיול בעולם, החליטו תומר ונועה להתחתן. ולאחר חתונתם, תומר ונועה מבקשים לחזור בהם מהסכמתם לאימוץ ולקבל את בתם הביולוגית בחזרה, ופונים אלייך לחוות דעתך בעניין סיכוייהם.

א. מה תיעץ להם בעניין סיכוייהם?
 ב. במקרה שאחד ההורים הביולוגיים של המאומצת נפטר, האם יש לבת המאומצת זכות לרשת אותו?

5. ביום 1.1.2003 חתם דוד על צוואה בפני עדים. עריכת הצוואה נעשתה במשרדו של עו"ד מושיקו, חתנו של דוד, ודוד חתם על הצוואה בנוכחות 2 עדים, והם: עוה"ד מושיקו ומזכירתו יפה. בצוואה הוא הוריש את רכושו באופן שווה לעו"ד מושיקו, לבתו, לבנו ולאשתו.

לאחר 3 שנים נפטר דוד ומתברר כי זוהי הצוואה היחידה שהשאיר. האלמנה הגישה בקשה לצו קיום צוואה, אולם מתברר כי במקום המיועד לחתימת שני העדים, חתום רק עוה"ד מושיקו בתור עד ואילו יפה המזכירה אינה חתומה כעדה, הגם וברור שהיא הייתה נוכחת בזמן חתימת דוד על הצוואה. הבן התנגד לירושתו על פי צוואה של עו"ד מושיקו.

א. האם ניתן לקיים את הצוואה על אף חסרון החתימה של המזכירה יפה?
 ב. האם תתקבל ההתנגדות של הבן, לירושתו על פי הצוואה של עו"ד מושיקו?
 ג. כיצד יחולק העזבון?
 ד. בפני איזו ערכאה שיפוטית ידון עניין קיום הצוואה?

6. בין בני זוג מוסלמים, שנישאו כדינם הדתי בשנת 2000, קיים קרע אף שהם חיים בדירה משותפת, והקרע נמשך תקופה מצטברת ורצופה של 9 חודשים, מאז אמצע נובמבר 2008. האישה הגישה תביעה לבית משפט למשפחה שכללה בקשה לחלוקת הרכוש המשותף של בני הזוג, ובקשה להכרעה בשאלת החזקת הילדים, וכן לקביעת אבהות הבעל על ילד שנולד בתקופת הנישואין והבעל מכחיש את אבהותו.

לעומת זאת, הבעל הגיש, יום לאחר שהאישה הגישה את תביעתה, תביעת גירושין לבית הדין השרעי שכללה בקשה לחלוקת הרכוש המשותף של בני הזוג, וכן הכרעה בשאלת החזקת הילדים.

א. מי הערכאה השיפוטית (בית המשפט לענייני משפחה או בית הדין השרעי) המוסמכת לדון בתביעה לחלוקת הרכוש המשותף של בני הזוג?
 ב. האם הערכאה השיפוטית המוסמכת רשאית לפסוק בעניין חלוקת הרכוש המשותף של בני הזוג לפני הגירושין?
 ג. האם הסמכות לפסוק על חלוקת רכוש בני הזוג כוללת גם זכויות עתידיות לפנסייה של הבעל?
 ד. מי הערכאה השיפוטית (בית המשפט לענייני משפחה או בית הדין השרעי) המוסמכת לדון בתביעה להחזקת הילדים?
 ה. האם בית משפט לענייני משפחה מוסמך לדון בשאלת האבהות של הבעל?

7. אמיר, קטין, ירש מדודו את דירתו עפ"י צוואה. אמיר בהיותו בגיל 17, אך נראה בוגר מגיל 17, החליט למכור את הדירה ופרסם מודעה בעיתון. שמואל נענה להצעה וקנה ממנו את הדירה עפ"י חוזה, במחיר נמוך ממחיר השוק.

לאחר חצי שנה, עבר שמואל להתגורר בדירה ואז מגלים הוריו של אמיר לראשונה, על העסקה בין אמיר לשמואל, במצב שעוד טרם בוצעה העברת זכויות בלשכת רשם הקרקעות.

א. האם הורי אמיר רשאים לאשר את העסקה ובאילו תנאים?

ב. האם הורי אמיר רשאים לבטל את העסקה?

ג. האם אמיר רשאי לבטל את העסקה בהגיעו לבגרות?

בהצלחה!